

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 27-08-2018
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPAJU
Sagsnr.: 1805024
Dok. nr.: 670188

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 14. juni 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 1088 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Spørgsmål nr. 1088:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke nye initiativer regeringen agter at tage for at bekæmpe problemet med dårligt arbejdsmiljø på landets hospitalsafdelinger?”

Svar:

Der skal ikke være tvivl om, at regeringen ikke finder det tilfredsstillende, hvis mennesker risikerer at blive syge af at gå på arbejde. Samtidig vil jeg slå fast, at det er regionerne, der som arbejdsgiver har ansvaret for, at der skabes ordentlige rammer for personalet, samt at der er et sikkert og sundt arbejdsmiljø på hospitalerne.

Beskæftigelsesministeriet har til brug for besvarelsen oplyst, at

”Det er først og fremmest den enkelte arbejdsgivers ansvar at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø.

Når det er sagt, har Arbejdstilsynet løbende fokus på hospitalernes arbejdsmiljøudfordringer, og tilsynet har siden 2016 gennemført såkaldte udvidede risikobaserede tilsyn på hospitaler. På de udvidede risikobaserede tilsyn sker der en særlig grundig og målrettet gennemgang af det psykiske og ergonomiske arbejdsmiljø med det formål at afdække problemer inden for disse områder. Hvis Arbejdstilsynet konstaterer arbejdsmiljøproblemer, udtages hospitalet til et nyt risikobaseret tilsyn.

Regeringen har som bekendt nedsat et ekspertudvalg, der skal udrede og gentænke indsatsen på arbejdsmiljøområdet, og som forventes at komme med sine anbefalinger i september 2018. Regeringen vil derfor afvente udvalgets anbefalinger, før der tages stilling til eventuelle ændringer i tilsynsindsatsen.”

Mit ministerium har yderligere til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Danske Regioner, som oplyser følgende:

”Arbejdsmiljø – herunder især psykisk arbejdsmiljø – er et komplekst område. Derfor er det vigtigt at basere sine drøftelser på et så nuanceret og korrekt grundlag som muligt af fx omfanget af forskellige udfordringer, og hvordan årsag og virkning hænger sammen.

Danske Regioner mener helt grundlæggende ikke, at der generelt er et dårligt arbejdsmiljø på landets sygehuse. Nedenfor er eksempler på, at arbejdsmiljøet på de regionale arbejdspladser generelt ser positivt ud.

Regionernes trivselsundersøgelser viser stabil høj tilfredshed siden 2011

Regionerne foretager med jævne mellemrum en trivselsundersøgelse blandt de ansatte, hvor de ansatte er blevet stillet enslydende spørgsmål siden 2011. Regionerne udfører sine trivselsmålinger på forskellige tidspunkter, og rapporten opdateres, hver gang der kommer nye resultater. Det har resulteret i ni udgivelser, hvoraf den seneste udkom primo 2017. Rapporterne viser en relativt høj tilfredshed med både arbejdsmiljøet og med arbejdet som helhed, og at begge parametre har ligget stabilt højt i perioden 2011-2017.

Over 85 procent af de regionale arbejdspladser har hhv. krone- eller grøn smiley fra Arbejdstilsynet

Arbejdstilsynet har en simpel smileyordning på sin hjemmeside, der gør det nemt at følge med i, hvordan det går med en virksomheds arbejdsmiljø. Helt overordnet betyder en grøn smiley, at en given virksomhed ikke har et udestående med Arbejdstilsynet, altså at der har været tilsynsbesøg, der ikke har vist problemer med arbejdsmiljøet. En virksomhed kan også have en krone-smiley, hvis den har et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat, hvilket indikerer en ekstraordinær indsats for at sikre en høj arbejdsmiljøstandard. En gul viser, at en virksomhed har fået et straks påbud, påbud med frist eller såkaldt 'afgørelse uden handlepligt'. En rød smiley betyder, at virksomheden har fået et forbud eller rådgivningspåbud.

Disse smileys fungerer som et øjebliksbillede af arbejdsmiljøet, og ændrer sig naturligvis i tilfælde af, at en arbejdsplads får fx et påbud. Ved udgangen af første halvår 2018 (26. juni 2018) havde over 85 procent af de regionale arbejdspladser enten en grøn smiley eller kronesmiley.

Sygefraværet på de regionale arbejdspladser har været faldende de sidste 10 år

Den yderste konsekvens af et hårdt arbejdsmiljø kan være en sygemelding. En god fraværsindsats indebærer både målrettet arbejde med at nedbringe de faktorer der resulterer i en sygemelding og med at få de sygemeldte godt tilbage på arbejde.

Regionernes strategiske fokus på sygefravær virker, og har bl.a. resulteret i, at sygefraværet er faldet fra 12,9 dagsværk i 2007 til 10,7 i 2017 – et samlet fald på knap 18 procent. Omsat til fuldtidsbeskæftigede betyder det seneste fald i sygefraværet, at der i 2017 i forhold til 2007 var lidt over 1.000 flere fuldtidsansatte svarende til knap 2 millioner arbejdstimer eller 270.00 arbejdsdage.

Regionerne arbejder målrettet på et bedre arbejdsmiljø

På sygehusene arbejder man med mennesker, der kan være i en svær periode i livet. Mange steder vil det være umuligt helt at undgå arbejdsmiljømæssige belastninger – fx kan der være udadreagerende patienter i bl.a. psykiatrien eller ekstra travlhed ved spidsbelastninger på de fælles akutmodtagelser.

Alle fem regioner har store og professionelle arbejdsmiljøenheder, der arbejder specifikt med arbejdsmiljø på de regionale arbejdspladser – ofte med udgangspunkt i den nyeste forskning.

I Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø's undersøgelse 'virksomhedernes arbejdsmiljøindsats 2014' ligger hospitalsbranchen generelt bedre end gennemsnittet bl.a. i forhold til den overordnede prioritering af arbejdsmiljø, indsatser i forhold til tidspres, håndtering af følelsesmæssige krav, uddannelse af ledere i psykisk arbejdsmiljø med mere.

De regionale arbejdsmiljøindsatser nyder stor anerkendelse både i Danmark og internationalt

Der er flere konkrete eksempler på, at regionernes arbejdsmiljøindsatser virker og anerkendes både i Danmark og internationalt. Ved arbejdsmiljøprisen 2018 var tre af de tolv nominerede arbejdspladser regionale. Præhospitall center i Region Sjælland vandt i kategorien forandringer og ny teknologi.

Også internationalt anerkendes de regionale indsatser. EU's arbejdsmiljø-agentur havde i 2016-17 fokus på sikre og sunde arbejdspladser i alle aldre. I den forbindelse udgav agenturet et katalog med 'good practice' på arbejdsmiljøområdet. Her blev en indsats i Region Midtjylland som eneste danske arbejdsplads fremhævet blandt både offentlige og private arbejdspladser i hele EU.

Det er vigtigt at diskutere arbejdsmiljø på et nuanceret grundlag

Ovenfor er kort redegjort for en række indikatorer på, at arbejdsmiljøet generelt er godt på de regionale arbejdspladser. Det viser, at den store indsats som primært de fem regioner men også Danske Regioner i bl.a. overenskomstregi gør for at skabe et endnu bedre arbejdsmiljø virker.

Det er vigtigt for Danske Regioner, at det fagligt dygtige personale, de generelt gode regionale arbejdspladser og den store indsats, der gøres i regionerne, ikke tales ned med udgangspunkt i en række enkelthistorier. Der er selvfølgelig arbejdspladser eller områder, hvor der er plads til forbedring og dermed til at arbejdspladsen yder en ekstra indsats. Det ansvar påtager regionerne sig som gode og socialt ansvarlige arbejdsgivere.

Danske Regioner prioriterer arbejdsmiljøet i overenskomstforhandlingerne

Både ved overenskomstforhandlingerne i 2015 og 2018 har Danske Regioner og de faglige organisationer aftalt ambitiøse indsatser på arbejdsmiljøområdet. Indsatserne har til formål at supplere regionernes arbejdsmiljøindsatser samt det arbejde Danske Regioner bidrager til i fx branchefællesskaberne for arbejdsmiljø og partnerskabet 'sammen om mental sundhed'.

Indsatserne beløber sig i indeværende overenskomstperiode til 22 millioner, hvilket er en fordobling i forhold til sidste periode. Der er dels aftalt et ambitiøst forskningsprojekt om, hvad der virker i en regional kontekst, og dels ekspertrådgivning og inspiration til de enkelte arbejdspladser ved udbydere der både er arbejdsmiljøfagligt og formidlingsfagligt dygtige, samt bygger rådgivningen på forskningsbaseret viden.

Regionerne tager arbejdsmiljø alvorligt – og tager ansvar for arbejdsmiljøet

Jævnfør ovenstående tager regionerne arbejdsmiljøindsatsen alvorligt, og påtager sig arbejdsgiveransvaret for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for de regionalt ansatte. Danske Regioner vil i den forbindelse gerne understrege, at ansvaret for at planlægge arbejdet, så det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, også bedst varetages lokalt på de regionale arbejdspladser. Det er på arbejdspladserne, at eventuelle arbejdsmiljø-udfordringer opstår, og det er på arbejdspladsen, at udfordringerne bedst muligt løses. Der er ikke to arbejdspladser, der er ens, hvorfor de bedste forudsætninger for at finde den rette løsning findes i det konstruktive samarbejde mellem leder, medarbejdere og evt. arbejdsmiljørepræsentanten.

Danske Regioner indgår selvfølgelig gerne i dialog med regeringen og Folketinget, og noterer sig i den forbindelse, at Beskæftigelsesministeriets ekspert-udvalg om arbejdsmiljø efter planen præsenterer sine anbefalinger om kort tid.

Danske Regioner ser frem til at indgå i konstruktive drøftelser om udvalgets anbefalinger, og hvordan de kan understøtte regionernes arbejdsmiljøindsats til gavn for både patienter og ansatte.”

Jeg kan henholde mig til oplysningerne fra Beskæftigelsesministeriet og Danske Regioner.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Annemette Juul